

ABONAMENTUL:
 Pentru orașeni 200 Lei pe an
 Pentru țărani 100 Lei pe an
 Pentru instituții:
 Pe un an — — 400 Lei
PUBLICAȚIUNILE
 se primesc la administrație.
 Manuscrisele nu se
 înapoiază.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA:
 str. V. Goldiș (f. Românilui)
 Nr. 6.
 —
 Apare săptămânal.
 Redactor resp.:
prof. I. ARDELEAN

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC DIN JUD. ARAD.

ZIUA EROILOR

Un prilej de meditațiune. Ocazie de reculegere. Zi în care fiecare suflare românească trebuie să-și amintească de eroicele vremuri în cari s'a făurit România Mare. Ziua eroilor e ziua în care, străbătând neguroasele epoci ale trecutului nostru istoric, se cuvine să ne prosternăm în fața amintirii acelor eroi, cari s'au jertfit pe roată, cari și-au jertfit viața și tainica lumină a înțelepciunii în luptele ce-au dus pentru dreptatea poporului român, pentru treptata pregătire a unirii noastre într'un singur stat național. E ziua care ne amintește de sutele de mii de eroi ce-și dorm somnul lor, fără sfârșit, sub gila patriei pentru care s'au jertfit, în nădejdea zilei, în care, spre ultimă judecată, se vor înfățișa la picioarele tronului făcătorului lumii, Dumnezeu. Atunci trupurile rupte și sfârticate de obuse și șrapnele vor lua iarăși formă omenească și frunțile ce s'au prăvălit în țărână, silite la această prăvălire de miraculoasă putere a glontelui ce-a sfardelit inima, se vor ridica iarăși semețe, așa cum au înfruntat în 1916 pe dușmanul mândru de forța și pregătirea sa tehnică. Vor fi poștiți la dreapta tronului unde stau cei drepți, unde stau cei sfinți.

De acolo vor privi cu mândrie sfânta lor operă, România.

Dar sufletele eroilor noștri, ale acelor bravi ostași, cari părăsind cămin, părinți, frați și surori, soția și copiii, au alergat să moară la Mărăști, la Mărășești, la Oituz și aiurea, ca jertfa să fie jertfită, pentruca scrișul să se împlinească și visul alor ce mai nainte s'au jertfit fiindă să ia, plufecs în această zi deasupra pământului românesc. Le simțim adierile, le simțim mângâierile și le simțim muștrările.

Mustrările, căci ceea ce ei au creat prin jertfa lor cei de azi pângărese prin luptele fratricide, prin uitarea urmașilor lor la colț de stradă, unde stau trudiți și flămânzi, în timp ce „ocrotitorii” se bucură și sorb bunătațile vremelnice. Muștrări, căci noi n'am încercat, având toate posibilitățile la îndemână, să desăvârșim opera lor, să facem din România Mare, o țară puternică, bogată și fericită. Cei mai mulți dintre noi, cărora le-ar sta bine o colaborare la desăvârșirea operei, alcargă după măririi, căci măririle ce li s'au dat nu le ajunge.

Eroii din sec. al 18-lea, cei din 1848 și eroii din 1916-18 au lăsat plug în brazdă, lanuri neseperate, ca să se jertfească, în lupte, pentru idea libertății, pentru idea națională și pentru întregirea neamului. Și plugul, plugul azi nu mai e însoțit de cântec de ciocărlie și doină ciobănească, lamurile nu mai aduc beșug și bucurie. Azi sunt multe lacrimi în țară și mult e amarul.

În gândul și inima celor ce s'au jertfit țara asta avea altă înfățișare.

Eroii s'au jertfit pentruca să dea urmașilor o țară liberă, frumoasă și bogată.

Țara asta s'a făurit prin jertfa sutelor de mii de țărani. Și țărani de azi sunt cei mai vrednici urmași ai țărănilor eroi. Ei au dreptul să fie fericiți în România.

E momentul aci, e ziua eroilor, în care trebuie să facem din România o țară liberă, frumoasă și bogată ca fiecare fiu al ei să fie fericit în ea.

Restaurația

Două emoții despicate de o singură zi. Alaltăieri: evocările celor ce s'au dus, lacrimi de mame și soții cernite peste mormintele aproape șterse și icrboase, lumini de ceară fopite darnic peste muchii de stâlp, prohod cântat de orfani. Astăzi: robustețea și avânt turnate în pulpa sutelor de mii de tineri, ce calcă după cadență, subliniind măreția zilei de **8 Iunie**.

Alaltăieri tânguire presărată cu broboane de lacrimi, astăzi rafale de bucurii.

Alaltăieri un pomelnic și-o pomenire, astăzi un program și-o năzuință.

Ecoul celei dintâi se îmbucă cu zorii celci de azi. Mormintele au rămas descusute, pentruca să ni reamintească și azi testamentul slovenit cu vârî de spadă. A cincea sărbătoare a Restaurației se începe cu reînnoirea jurământului față de cei cari s'au sacrificat și se întregeste cu expresia simțămintelor noastre față de Rege.

Suntem la popasul de cinci ani al Monarhiei Restaurate.

Ziua de 8 Iunie e sărbătoarea culturii a păcii și a siguranței. E mai presus de orice sărbătoarea viitorului.

Așa am simțit-o și înțeles-o în 1930, așa nedesmințită a rămas până acum.

E sărbătoarea regăsirii unui neam. Căci toate gândurile românești trecuseră, în 4 Ianuarie 1926, granițele și pribegiau alături de

Prințul călător, învăluindu-se și pe acolo cu toată virtutea dragostei.

Noi plecaserăm cu El, iar El rămăsese cu noi la fața confesiunea gândurilor Regeșii făcută în Adunarea Națională din 8 Iunie 1930: „Eu am crescut în mijlocul vostru, hrana Mea sufletească a fost hrana sufletului vostru, durerile voastre au fost durerile Mele, idealurile neamului Meu au fost idealurile Mele”.... Iar în proclamația către popor zice: „Impins de marea Mea dragoste de țară, am sosit în mijlocul poporului Meu spre a fi conform făgăduințelor date: pauză fiului Meu și străjă Patriei... și cu singurul gând de a strânge în jurul Tronului pe toți fiii Patriei dornici de muncă și adevăr”.

Era aceasta o spovedanie pur sufletească, detașată de formulele oficialului. Pentruca Restaurația dela 8 Iunie 1930 n'a fost chibzuința diplomației și nici rezultanta preocupărilor politice, ci formidabila energie a poporului, care nu s'a despărțit niciodată de Prințul său, azi Rege al României.

Când în Iunie 1930, Craiul, aducător de viață nouă cu muncă spornică, se cobora dinspre ceriuri, căminurile pământului nostru s'au umplut de șgomot și bucurie. Toată ofranda iubirii se da Regelui așteptat. Mulțimea nerăbdătoare voia să supprime formalitățile legale, să scurteze momentul și să-l vadă Rege la faptă.

Restaurația s'a făcut spontan, fulgerător-cu aplauze svăevind năvolnic, cu elan neo, stoit

Prin Restaurație s'a expropriat un loc ce rămăsese proprietatea vrăjmășilor politice, și s'a sfărâmat mentalitatea că o dinastie politică poate înlocui o dinastie Regală.

Restaurația a reziliat contractul de ipotecă asupra domniei, pe care-l încheiase, nu știu cine, la 4 Ianuarie 1926.

Nesiguranța și teama au fost desființate, garanția pusă în posesie prin calitățile alese ale M. S. Regelui Carol II: robustețea, fizică, rezistență în muncă, grijă și dragoste pentru popor, cultură vastă suflet ales.

Tronul s'a înfrățit cu Țara, căci una sunt. Gândurile și dragostea poporului român au realizat Restaurația Monarhică, Regele va da poporului Său instaurația unui Stat nou.

I. Lascu

Viața politică în țară

Săptămâna trecută a fost calmă. Luptele politice s'au mai domolit în ajunul zilei de **8 Iunie, Ziua Restaurației Domniei Române**.

Lupta politică a încetat pentru un moment din respectul pe care Țara îl datorează Regelui ei.

După 8 Iunie nimic nu mai împiedecă partidul liberal să se prăbușească. Prăbușirea este destinul său spre care se îndreaptă neînduplecat.

Dealtfel toată țara îi pregătește acest sfârșit la care și el contribuie.

Poporul românesc trece printr'o vreme de prefacere. La această prefacere toate partidele lucrează cum pot și cât pot.

Ce fac liberalii?

Ne aducem aminte din declarațiile dlui Iamandi că ei consideră că Românii nu prea au motive să ceară drepturi în orașele ardelenne, deoarece acestea sunt ale minoritarilor. Noi nu

avem ce căuta în ele. Acest domn oglindește mentalitatea guvernului liberal și a partidului său.

Ce au mai făcut? Au nenorocit industria și comerțul prin experiențele nebune ale guvernului. Și încă ceva: economicește, ne-a făcut robi Germaniei. Ne-a făcut de răsul lumii. Și au mai adus scumpetea mărlurilor în țară și multă sărăcie în popor.

Ce fac Averescanii și Georgiștii?

Vorbesc frumos la toate ocaziile și apără constituția. Dnii Averescu și George Bratianu sunt liberali în sufletul lor, dar voesc un liberalism care să le aducă dlor apa la moară, adică Puterea și ciolanul de ros.

Ca să fiu pe înțelesul tuturor, liberalismul

(continuare în pagina doua)

Național-Țărăniștii în Arad-Gai

Organizarea orașului Arad

După consfătuirea de Vineri 31 Mai frunțașii național-țărăniști au organizat o întrunire în suburbia Gai. La această întrunire au luat parte următorii frunțași: prof. C. Teodorescu, secretarul general al organizației arădane, prof. Ilie Ardelean, casierul organizației și redactor al ziarului nostru, Dr. Alexa Boșioc, Dr. C. Luțai, Dr. Șt. Gregorovici, Nicolae Adam, fost deputat, Dr. C. Bărbușiu, Ioan Chera, G. Glava, Colonel A. Babescu etc.

Deși se obținuse — cu mari greutate — autorizație de la chestura poliției, deși se plătesc, la expositura primăriei din suburbie, taxa spre a se aduce la cunoștința locuitorilor acest eveniment, prin baterea tobei șeful expositurii a așteptat seara zilei de Sâmbătă și a restituit taxa pretextând că nu poate satisface cererea, iar piața bisericii sârbești era împănată de polițiști și agenți secreți. Frunțașii intelectuali din oraș, se vede, nu prezentau destulă garanție că ordinea publică va fi respectată.

Oaspeții din centru au fost așteptați în fața bisericii de mulți țărani din suburbie. Adunarea însă a fost amânată pentru a putea participa și cei ce erau reținuți la o ședință a comitetului școlar suburban.

La orele 5 d. m. d. Dr. A. Boșioc deschide ședința arătând că scopul venirii celor dela centru este să facă cunoscut programul partidului și să consolideze organizația din Gai, care a avut o oarecare defecțiune. Dsa spune că cei ce sunt cu trup și suflet alături de dnii Ion Mihalache și Iuliu Maniu vor rămâne în partid, iar cei ce nu simt destulă dragoste pentru partidul țărănilor se vor duce și bine fac. Mai bine pușini și buni decât invers.

(La amintirea numelui șefului Ion Mihalache și I. Maniu asistența strigă: Trăiască.)

La cuvântul d. N. Adam, f. deputat, care vorbește despre necesitatea organizării fără nimii. Dsa spune că nimic nu se face fără organizare. După război totul s'a schimbat. Politica de sus a dat faliment, e vremea să facem organizarea de jos în sus. Aduce ca exemplu de frumoasă organizare țărănimea din Elveția și spune că pe vremea când era ministru al agriculturii d. Ion Mihalache a trimis, pentru 3 luni de zile, mai mulți țărani în această țară ca să vadă cum se lucrează acolo, cum e organizat țăranul elvețian și apoi, venind acasă, să aplice aci ceea ce au văzut și învățat. Elveția e o țară mică dar având țărănimea și în genere întreaga producție organizată, banul ei dă tonul în lume. Animalele ei sunt de cea mai pură și folositoare rasă, căutate în toată lumea. Țara aceasta se conduce prin organizații profesionale și cum Elveția e țară de țărani, ea e condusă prin organizația țărănească.

La noi 80% sunt țărani, chiar și meseriașii mici sunt niște industriași agricoli, căci trăesc din agricultură. Trebuie prin urmare să avem organizația țărănească menită să dea tonul în conducerea țării.

Partidul liberal nu e partid al democrației ci al burgheziei bancare. El se reazimă pe bancă și pe industrie și speculează munca țărănească.

Dreptatea este în mâna noastră a țărănilor, dar trebuie să ne organizăm, căci **organizarea înseamnă putere.**

Toată lumea este organizată, numai țărănimea nu.

Țăranul în concepția bancherului este egal cu prost și mâinele sale nu sunt strânse de mâna catifelată a boerului pentru că e murdărită de lucru. Dar mâna murdară de lucru e cinstită și mâna cu adevărat murdară e aceea care fură.

Când noi venim cu organizarea țărănimii și cu statul țărănesc un fost primministru vine cu „**frontul românesc**“ și cu „**numerus valachicus**“. Dar noi avem aceeași realitate ca și Elveția. În această țară trăiesc

trei națiuni în cea mai perfectă înțelegere. Sunt francezi, italieni și germani.

Noi suntem 80% români în această țară. Și aceste 80% de români sunt țărani. Dacă avem minoritari, trebuie să facem din ei tovarăși de interese, căci trăiesc alături de noi.

Prin organizația noastră țărănească prin statul țărănesc vom avea de grijă ca banul să fie bine utilizat și atunci va fi bine în țară.

Dând viață programului nostru vom avea mulțumire și țărănimea nu va avea motiv să se plângă. (Trăiască.)

D. prof. C. Teodorescu Mulțumește gănilor pentru că s'au prezentat într'un număr așa de frumos. Protestează cu cea mai mare energie că ni s'au pus piedeci ca să ne întrunim. Dsa spune că **uneltele liberale vor să împiedece unirea forțelor țărănești.**

Partidul nostru a luptat zădarnic, timp de 15 ani, ca să în drepte pe liberali. Ei continuă să lucreze sub scutul cenzurii și stării de asediu. Scopul este să împiedece celelalte partide să-și spună cuvântul.

Partidul liberal va muri prin el însăși, căci n'a făcut nimic, decât a permis partizanilor săi să facă afaceri sub scutul cenzurii și stării de asediu. Simțind că pleacă dela guvern se dedau și mai și la afaceri.

Liberalii prostesc țărănimea cu legea conversiunii, și spun că au redus cu 70% datoriile. Dar și cele 70%, plătite de stat către băncile liberale ca să nu piardă nimic, tot țărăniile le plătesc prin impozitele mari:

Văzând acum că se ridică organizația puternică a țărănimii, liberalii încearcă prin organizații de extremă dreaptă, copiii lor adopțivi, să o zădărnicească.

Conducătorii noștri Ion Mihalache și Iuliu Maniu știu bine că nimic bine nu se va face în această țară dacă nu se clădește pe clasa țărănească.

Urmărim înstărirea clasei țărănești căci numai atunci e bine când toți țărăniile sunt înstăriți.

Ridicarea țărănimii, acesta este programul nostru.

D. Dr. Șt. Gregorovici spunc, că partidul nostru face politică țărănească pentru că conducătorii lui și-au dat seama că țăranul trebuie să trăiască omenești în țara lui. Noi facem politică. A face politică pentru mulți însemnează a face afaceri, pentru noi, pentru partidul nostru, format din țărani, este o necesitate. Politica țărănească au început s'o facă cei năcăjiți.

S'a făcut unirea între partidul național și cel țărănesc și din masa țărănească s'a ridicat un om de o cinste rară, o capacitate uimitoare, o putere de muncă ce nu poate fi epuizată, s'a ridicat Ion Mihalache (strigăte: Trăiască), care lucrează cu adevăratul reprezentant al Ardealului cu Iuliu Maniu (Trăiască).

D. Vaida ne-a părăsit pe chestia lui numerus valachicus. Dar, aci, se pune întrebarea: **cine se va sătura dintre Dvoastră, țărăniile din Gai, dacă unul dintre oamenii dui Vaida intră în Consiliul de Administrație dela fabrica „Astra“?**

Când noi vom avea conducerea statului totul se va face la lumina zilei sub controlul public și nimic sub scutul cenzurii și stării de asediu.

Aci e deosebirea între un guvern fascist și un guvern democratic. Fascism și extremism de dreapta înseamnă: **dictatură după plac.** Democrație înseamnă: **lucru pe față.**

Programul nostru vrea înstărirea țăranului și guvernările noastre vor însemna lucru pe față.

Dvoastră nu vă veți duce după oameni ci după program și programul pe care-l veți urma este programul **statului țărănesc.**

După terminarea cuvântărilor s'a procedat la alegerea noului comitet de conducere și a biuroului.

Viața politică în țară

(continuare din pagina două)

este ceea ce vedeți că se petrece în țară: sărăcie, secestre, furturi, impozite și vorbe frumoase, pentru țărani. Pentru liberali, trai bun fără muncă.

Ce-ar face dl Averescu când ar veni la putere? Ce a mai făcut când se schimba cu liberalii! Mărea dările și se ieftineau vitele.

Ce face Argetoianu și Iorga?

Argetoianu se gândește să mai înșele țara ca să ajungă la putere, pentru că să dea cu o mână (conversiunea) și să ia cu zece mâini. Ce-i pasă boerului de sărăcia țării? Lui tata Iorga îi e teamă că n'o să mai ajungă la putere să se răsbune pe dascăli și pe țară că prea l-au ciufulit.

Ferește Doamne țara de aceștia doi căci de ceilalți se ferește ea.

Ce face Vaida?

Îi pare rău că a ieșit din partidul Naț.-Țăr. mai ales acumă când a văzut că n'a putut prosti țara.

Incearcă să facă „numerus valachicus“ cu oameni deprinși să trăiască fără muncă pe spina țărănilor.

Pe dl Vaida l-a rupt din partidul național-țărănesc ambiția personală, iar prietenii (cari și așa trebuiau să fie dați afară din partid) îi împing dela spate tot înainte.

Ce fac alte partide mai mărunțele?

Fac și ele gălăgie pentru a-și apăra unele interese, mărunte, personale. Poporul este doar un pretext, un motiv de a face gălăgie.

Ce face Part. Național-Țărănesc?

Continuă seria de întruniri în țară și campania de răsturnare a regimului liberal. Este partidul cel mai mare, cel mai serios care va aduce ridicarea țărănimii la drepturile ei în stat. Este partidul care propagă naționalismul de înfrățire, de ridicare a țăranului și muncitorului. Care va pune botniță capitalului și capitaliștilor ridicând munca.

Ion Mihalache este idolul țărănimii, est omul viitorului.

Incercuirea României

Este știut că Ungaria este dușmana noastră politică, de moarte. Tinta ei este revizuirea hotarelor noastre, care dacă se va face după placul lor, ni se va răpi din nou Ardealul, iar dacă se va face după al nostru, vom pune hotarul dealungul Tisei.

Bulgaria însă, deși dușmană de moarte a noastră, se păstrează în rezervă până acuma.

În prezent se pare că a fost atrasă și ea în primejdiosul joc revizionist al Germaniei.

Generalul german Göring și generalul bulgar Radeli și-au lăcut, în capitelele respective, vizite reciproce cari se țin în secret.

Când va izbucni iar focul? ... Și de unde? ...

COMERCIANȚI

faceți reclamă în ziarul Românul și ve-ți încheia bilanțul anului cu

BENEFICIU

Președinte a fost ales d. *Ostoin Arsa*, vicepreș. dnii *Curaj Izidor* și *Nefin Vasile*, secretar d. *Popescu Ioan*, casier d. *Dragan Ioan*. Membri comitetului dnii: *Ostoin Andrei*, *Seceanski Milutin*, *Ardelean Simion*, *Bran Ștefan*, *Laza Ivanov*, *Brădean George*, *Dimițrie Grigorescu*, *Radoi Tinca*, *Igrișan George*, *Orga Ioan*, *Ostoin Milorad*, *Savin George*, *Kiss David*, *Vasile Țărău*, *Ardelean Mihai*, *Creț Aurel* și *Simon Petru*. Delegați la congres: *Dragan Ioan* și *Igrișan George*.

Lupta dintre Arad și Timișoara devine acută?

— Motivul: Episcopia —

Se știe că dela unire încoace, între Arad și Timișoara se duce o luptă crâncenă, care câteodată e surdă, câteodată acută, nervoasă, până ce victoria temporară revine unuia dintre aceste două orașe. Până acum, victoria a fost mai mult de partea Timișorii, care a reușit să răpească Aradului Direcțiunea CFR, cu o mulțime de funcționari și cu un vast cerc de activitate. La Timișoara a luat ființă institutul social Banat-Crișana, în care Aradul are rolul cenușăresei. Și alte multe. Dar aceste victorii Timișoara nu le-a obținut pentru că oamenii de acolo ar fi mai altfel decât cei din Arad, ci pentru că cei din Arad sunt loviți de nu știu ce lipsă de interes față de tot ce privește interesele orașului nostru. Parcă un fel de îmbăcșeală apasă asupra orașului, împiedecând orice activitate, omorând în germeni orice elan spre ceva superior.

Și acum lupta pornește din nou!...

...Era astă iarnă, — are tâlc amintirea pe care o evoc aci, — și se comemora un an dela moartea lui Vasile Goldiș, în autobusul în care ne ducea spre cimitirul Eternitatea, se aflau împreună mai mulți arădani și timișoreni. Se discuta — era natural — rivalitatea dintre aceste două orașe și dorința timișorenilor de a avea mitropolie.

— Să dea Dumnezeu să-o aveți cât mai curând — zise un arădan, membru în adunarea eparhială — cel puțin știm atunci că nu mai râvniți la Episcopia noastră...

— Să te audă Dumnezeu, — răspunse timișoreanul, — dar să știți că dacă n'om avea mitropolie, punem roate la Episcopia din Arad și cu boii o ducem la Timișoara!

S'a răs atunci pe socoteala timișoreanului încrezut în puterile Banatului însă nimeni nu s'a gândit că problema aceasta va fi așa de repede adusă în actualitate și în așa împrejurări triste.

Din ziarele zilnice, se știe ce combinațiuni se

fac pentru ocuparea scaunului vlădescic din Arad.

Dintre diversele combinațiuni, cea mai viabilă, cea mai înoportună este a părintelui Avram Imbroane, șeful organizației liberale din Timișoara și actual secretar general al ministerului cultelor și artelor. Cei cari sunt încolonați după reverenda pusă la naftalină a părintelui Imbroane, afirmă că dsa este susținut în candidatură de guvern și de întreg partidul liberal. Faptul a fost confirmat și de ziarul „Viitorul“ sosit Sâmbătă la Arad.

Însă în afară de această confirmare, „Viitorul“ mai scrie părintele Avram Imbroane — cu ale cărui fapte sunt pline gazetele din Timișoara și edițiile de provincie a gasetelor din capitală, — a început o acțiune, cu scopul de a muta Episcopia și Academia Teologică din Arad la Timișoara, — că prefectura și municipiul Timișoara au început să se gândească la clădirile unde vor fi adăpostite instituțiile importate din Arad, — că s'a început lucrarea planurilor după care se va clădi catedrala Banatului și că'n acest scop s'a și format un prim fond de 3 milioane și jumătate lei, și că, în fine, acțiunea aceasta are și asentimentul guvernului...

Se pare deci că soarta Aradului e pecetluită. Rând pe rând i s'au dus oamenii, acum vine rândul instituțiilor.

Dar se pare că și arădani își revin din apatie, căci în ultimul moment, aflu, că din inițiativa unui grup de intelectuali și profesori la Academia Teologică se va porni o mare acțiune în care va fi înglobate și populația județului, — pentru apărarea până la ultima limită, a Episcopiei și Academiei Teologice.

...Și e natural să fie așa. În locul devenit vacant prin timpuria moarte a Episcopului Comșa, arădani nu pot accepta pe părintele Avram Imbroane... și dacă li va impune, nu trebuie să primească.

Radu Baltag

Un țăran despre problemele actuale

Scrisoarea țăranului M. Simon din comuna H. adresată dlui prof. Iie Ardelean

Onorate Domnule Profesor!

Scuzați că vă răpesc timpul, care de altcum știu că vă este foarte scump, cu scrișoarea mea. Dar știți sunt lucruri pe cari aș vrea să le spun cuiva, dar n'am cui, căci cei din jurul meu pușini sunt cari mă'nșeleg și sunt multe lucruri de care aș întreba de cineva și n'am de cine. De aceea v'aș ruga să-mi permiteți să vă scriu din când în când.

Veți ști că în chestia politică d B. nu mult cașcaval face în comuna noastră H cu toate că se folosește de toate mijloacele.

In largul masselor țărănești mișcarea vaidistă nu are nici un răsuneț căci poporul, deși nu știe sigur, simte oarecum instinctiv că nu e calea lui.

Dar, așa cred eu, trebuie observat că ei în propaganda lor, profitând de mizeria și năcazul țăranului se folosesc de fraze și lozinci revoluționare, excitând totodată și sentimentul național până la palimă.

Poporul așteaptă acum o revoluție sau o minune și ei promit minunea, revoluția, dar uită să-i spună că o vor face ei, bancherii și marii fabricanți. Uită să-i spună poporului că dictatura fascistă se face tocmai de aceia cari au provocat criza și ar vrea să o mențină și pe mai departe, de aceia cari se cred în ultranașionismul lor

mai catolici ca papa dela Roma; de aceia cari cred că au dreptul să exploateze până-i lumea oropsitul popor românesc.

Deși chiar ei recunosc că prin votul mulțimi nu vor ajunge nici când la guvern, totuși caută a pregăti terenul pentru orice eventualitate, o lovitură de stat poate sau o altă șmecherie care i-ar aduce la putere. Exemple au, pildă e Germania.

Dacă Dvoastră, adevărați capi ai poporului truditor, nu luați din vreme măsurile necesare, ei vor putea abate poporul pentru câțva timp din calea lui ca în urmă ca un fluviu ce-și rupe zăgazurile să revină iarăși la matcă.

Încercările lor mie mi se par zadarnice căci, să știți Domnule Profesor, **poporul se trage tot mai mult spre democrație** așa instinctiv spre adevărata sa cale care este **țărănismul**. Poporul știe că are dușmani și știe că are să lupte dar nu știe defini bine dușmanul. Țăranul vede dușman în orice intelectual, văzându-l că trăește mai ușor, lucrând mai puțin.

E timpul Domnule Profesor să știți și țăranul cine-l exploatează, să știți că nu Dumnezeu urea ca noi să dăm 20 de ouă pe o potcoavă de cal. E timpul să știm cu cine avem de a ne răfui.

Și fiți sigur că sub conducerea Dvoastră nu se face nimeni bolșevic.

Nu vrem să ședem noi și să punem domni la lucru, căci de lucru nostru ne place și nici nu l'am da nimănu să ni-l lucre; nici nu ne atingem de porția ce li-se cuvine lor din bunurile omenești. Vrem numai să progresăm și noi cum au progresat ei.

Și să știți și asta: **nici înapoi nu ne vom duce, zadarnic ni-se va lăuda portul, inul și cănepa toarsă de femeile noastre. La industria casnică manuală nu ne mai putem întoarce, fiindcă ne concurează mașina.**

Pentru noi tot ce ne-ar întoarce înapoi înseamnă **îobăgie**. Nu vrem ca femeile noastre să toarcă toată iarna și primăvara să coase o cămașă căci, de jumătate, tot goi am rămas. Pe deasupra și timpul l'au pierdut înzadar.

Cred că noi țărani am putea întrebuița timpul liber mai frumos de cum îl întrebuițăm acum.

Dacă pe aceia cari sunt aztăzi sus i-a ridicat acolo unde sunt mașina, vrem să cucerim și noi mașina. **Dacă nu poate să ne fie de folos individual atunci ne va fi prin cooperafia preconizată de Dvoastră.**

Nu pentru a ne deslăta în lux nici pentru a robi pe semenii noștri. **Vom purta hainele cele mai simple, lăcute de noi, cu mașinile noastre dela cooperativă și vom mânca pâinea lăcută de femeile noastre. Vom locui în casele noastre modeste, dar curate și sănătoase.** Femeile noastre se vor lăsa de luxul de care s'au molipsit, dar numai atunci când vor vedea că au o țință mai nobilă, de a da exemplu lumii viitoare, nu de a maimășării paraziții meniți să dispară.

Pe scurt: pentru noi trecutul înseamnă îobăgie, prezentul criză și robie economică.

Speranța de mai bine o vedem în viitor

Când se vor înfăptui acestea timpul ce ne va rămâne, întrebuițând mașina care lucrează mai repede decât mâna omenească, **îl vom folosi cât se poate de cuminte spre ne edaca în știință și arte și a ne intrumuseșea locuințele.**

Încă odată vă amintesc **bolșevici nu ne facem, căci ne iubim pământul nostru și-l vrem al nostru.**

Iar dacă Dvoastră, în cari avem toată încrederea, nu vă veți da silința să se realizeze ceea ce spuneți și noi așteptăm cu nerabdare se va întâmpla altceva:

Se va face dictatură fascistă și dacă nu se va putea duce lumea înapoi vor opri ei progresul, și al nostru al țărănimii și al lor. Al lor ptrucă și ei se cred în vârful progresului, al nostru ptrucă nu au lipsă ei. Vor fi ca cei cu cheia de pe vremea lui Hristos, nici ei nu intră nici pe alții nu-i lasă, Se vor folosi de teroarea cea mai crudă spre a reduce lumea la o amorțea catalaptică.

Vor îngriji ei să nu capete aer și vor avea grije să nu se năruie digurile ce fin înlănțuite apele. Și atunci când se vor crede în pace și siguranță, apele vor rupe zăgazurile și sălbatece și năpraznice vor nimici tot ce le va sta în cale spre a se frage la matca lor matca care este **țărănismul** cu al său staf țărănesc și al său apostol **Ion Mihalache**

Cu stimă
M. Simon.

A APĂRUT monumentală lucrare a domnului **maior N. Popovici** (fiu al județului Arad):

**OMULE,
CUNOAȘTE-TE!**

(Curs practic de caracterologie)

cu prefața ilustrului savant cu renume mondial **Dr. G. Marinescu**. Lucrarea cuprinde 300 pagini, format mare, cu un carnet anexă de 150 figuri explicative. Cartea aceasta, pe care o recomandăm tuturor intelectualilor, este o lucrare unică în felul ei, tratând chestiuni cu totul necunoscute în literatura noastră. **Redacția.**

Din lumea largă

In marile țări din lume sunt serioase frământări politice și economice.

— Japonia se răsboeste cu China care după cum se știe a încăput în bună parte pe mâinile bolșeviciilor. Japonezii intenționează să cuprindă tot teritoriul dela N. E. Chinei. Așa până la marele zid chinezesc, ba chiar s'o alipească la imperiul Japonez. Din acest motiv Rusia sovietică pe bună dreptate este îngrijorată și caută tot mai strânse prietenii în Europa, renunțând la propaganda de bolșevizare a statelor europene. Frica păzește via!

— Germania este disperată de faptul că aproape toate statele europene o condamnă pentru atitudinea ei răsboinică și gata pe ceartă. A rămas singură, singurică. Doar Ungaria grofilor asupritori de popor îi mai ține tovărășie căci speră că după un viitor răsboi, va lua iarăși pe valachi în robie. Paște murgule!... Germania însă nu se mulțumește cu o țărișoară neputincioasă ca Ungaria, deaceia încearcă să atragă iarăși de partea ei pe Bulgaria. Mare lucru nu va putea face nici cu Bulgaria căci este încunjurată de toate părțile de noi și aliații noștri. În prezent Germania a încheiat un tratat de alianță militară cu Japonia. Rușii sunt foarte înfricați de acest fapt și pe bună dreptate.

— În statele unite sunt mari frământări economice în legătură cu plata muncitorilor, cu orele de lucru și cu întrebuintarea minorilor în fabrici. Roosevelt este un președinte deștept și energic. Schimbări importante se vor face aci.

— În Anglia sunt în curs schimbări în politica și diplomația sa. Este vorba ca Anglia să nu mai stea izolată, ci, să se amestece efectiv în politica europeană pentru salvarea păcii și îndreptarea economică.

— În Franța deasemenea sunt frământări politice interne. Guvernul s'a schimbat din cauza parlamentului care este compus din oameni conștienți, nu manechine. Acolo lumea este mai conștientă ca la noi.

— În Grecia situația politică internă este tot turbure. Revoluția a fost înfrântă dar revoluționarii sunt în mare număr și cu toate că e liniște aparentă guvernul se teme de partizanii lui Venizelos cari n'au luat parte — în mod demonstrativ — în recente alegeri.

— **Marconi învățatul italian, care a descoperit telegrafia fără fir a descoperit decurând niste raze electrice nevăzute care opresc orice motor sau mașină dela 100 km. depărtare. Așa că avioanele, mașinile și tancurile dușmane vor fi oprite la 100 km. departe de granița italiană, în caz de răsboi.**

— Italia este gata să declare răsboi Abesiniei, pentru motive de ordin hotarnic. Una din cauze este că în Abesinia viața europenilor este periclitată din cauza banditismului ce domnește acolo. Italia vrea să ia sub mână acea țară pentru a o îmblânzi. Civilizația se poate și impune câteodată.

Cărți
Afișe
Ziare
Imprimare la

Concordia

Inst. de Arte Grafice și Edit. S. A.
ARAD, Str. V. Goldiș 6

Partea oficială

În urma telegramelor primite dela dl președinte Ion Mihalache, toți dnii șefi de sectoare și președinții organizațiilor comunale sunt insistent rugați să ia măsuri ca, la Congresul regional al partidului nostru ce se va ține la Cluj în ziua de 29 Iunie a. c. să ia parte cel puțin 10—15 persoane din fiecare sector, dorința dlui Mihalache fiind ca acest congres să însemneze încă o dovadă de solidaritate populară, jurul ideii statului țărănesc, pentru răsturnarea regimului.

D-nii șefi de sectoare vor anunța secretariatul general al part. din Arad, în cel mai scurt timp, despre numărul participanților.

Plecarea rămâne la aprecierea fiecărui șef de sector în așa fel ca în ziua de 29 Iunie a. c. la ora 8 a. participanții să fie prezenți în Cluj.

Secretar general,
C. A. Teodorescu

★

Fruntașii partidului național-țărănesc din oraș sunt invitați în ziua de Duminică 9 Iunie a' c. la localul clubului (la Dacia) să ia parte la o consfățuire, la care va participa și dl. V. Președ., Mihai Cosma.

★

D-nii abonați ai ziarului Românul din Comunele Ineu, Chereluș, Gurba, Șicula, Moroda, Iermata, Mocrea și Cermei vor fi cerțați de către d. Petru Ignușa adm. nostru și sunt rugați să binevoiască a-și achita abonamentul la mâna d-sale

Românul

La 10 Iunie se va întruni în București delegația permanentă a partidului Național-Țărănesc.

În acest scop dl Madgearu a plecat la Topoloveni pentru a fixa împreună chestiunile cari se vor desbata.

În cercurile politice este asteptat cu nerăbdare acest eveniment.

Odă Valachistă . . .

Din Bănat până'n Bihor
Afaceri de-ai Dumnealor
Din Arad până la Viena
Afaceri făcea hiena
Multe câte mai făcea
Că la îndemână avea
Unelte... dați dracului
Pe truda țaranului
Dela Praga se'ncătau
Cum ce afaceri mai făceau,
Merga bine nene nene
Și la Roma într-o vreme
Oh! ce bine e să fu
Mai cu minte, cel dântâi,
Să te înbogățești așa
Din grea truda altora
Biata țărâtime știe
Cum vindea
Ce preț avea
Și povețe știa da
Pentru porci de a se'ngrășa
Spunea nene co mâncare
E destul de prânzul mare.
Dacă-i dai odată bine
Porcului tot poftă-i vine
El se'ntoarce lin mereu
Deși mănăca rahatul său
Cu poveți de astea Dine
Chiar și el așa se ține
Ciata asta de samsari,
Vreau s'ajungă oameni mari
Unii chiari și demnitari,
Ăștia vreau să fericească
Națiunea românească
Ah! Amar valachicus
Tu la acestia ai ajuns.

Ion Pucea-Șimad, plugar

Domnii președinți ai organizațiilor comunale sunt rugați a ne da numele persoanelor cea mai indicată pentru a face organizarea finerefului în comună. Se vor trimite la redacție.

Tiparul CONCORDIA Institut de Arte Grafice și Editură S. A. Arad, Strada V. Goldiș Nr. 6

VERBOMANIA

(SATIRA ZILEI)

Este interesanta publicație a dlui GH. TUDOR învățator în Zarand din jud. Arad.

Amintim că dsa este unul dintre învățătorii, cari se țin la înălțime, iar în ceia ce privește pregătirea sa personală, menționăm că dând examenul de definitivat în anul acesta a reușit să fie primul dintre câteva sute de concurenți.

Lucrarea dsale tratează o problemă care va deștepta mult interes pentru cei frământați de pasiunea unei nerăbdătoare dorințe de transformare a realităților pe care le trăim.

Nu ne ocupăm acum mai profund de această lucrare, dar având în vedere noutatea subiectului tratat și interesanta problemă pe careo desbata, cu o amuzantă sprinteneală de spirit, uneori de o o iro nie tăioasă, iar alteori cu o aspră seriozitate de adevărat cenzor moral o recomandă tuturor dlor învățatori, profesori și alte categorii de intelectuali.

Adăogăm că distinsul autor este județeanul nostru, care ne onorează catedra învățământului public.

Lucrarea este tipărită de tipografia „Concordia“ S. A. Arad.
Se poate comanda la autor și la librăria „Concordia“, Gh. Munteanu
cu prețul 30 lei.

**Național-Țărăniștii din organizația
jud. Arad sprijinesc în primul rând
ziarul „Românul“ care este al lor.**